

Osavuosikatsaus 1-3/2014

“Suunnanmuutos käynnissä.”

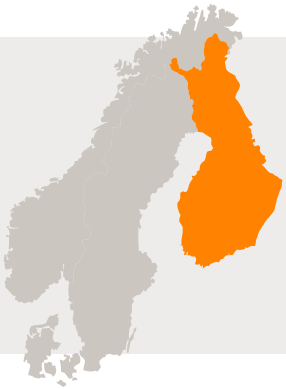
Lemminkäinen

- Taloudellinen kehitys
- Tase, rahoitus ja kassavirta
- Näkymät ja ohjeistus
- Segmenttikatsaukset

Lemminkäinen

Toimintaympäristö: epävarmuus kasvaa

Suomi

- Talonrakentamisen ja päällystyksen kokonaisvolyymi edelleen laskussa
- Rakentamisen kysyntä keskittyy vahvasti kasvukeskuksiin
- Suuria infraprojekteja käynnissä

Skandinavia

- Vahva infrarakentamisen markkina Ruotsissa ja Norjassa
- Kilpailu kireää
- Leuto talvi käynnisti päällystyskauden Tanskassa ja Etelä-Norjassa

Venäjä ja Baltian maat

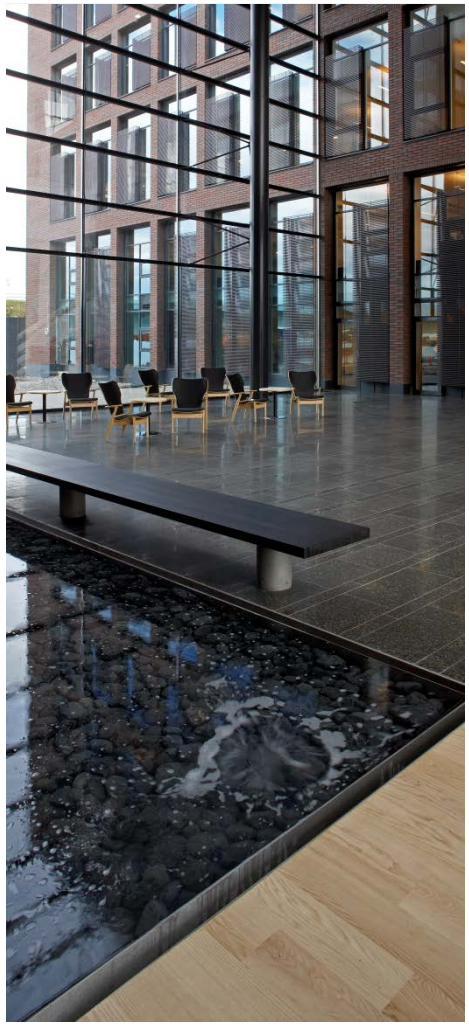
- Ukrainan kriisi lisää epävarmuutta kansainvälisesti
- Toistaiseksi ei vaikutusta asuntojen kysyntään
- Heikko rupla vaikuttanut euromääräiseen liikevaihtoon ja liikevoittoon

© LEMMINKÄINEN

Q1/2014 lyhyesti

- Tappio edellisvuotta pienempi – tulos silti selvästi negatiivinen.
- Suomen infrarakentaminen, Suomen toimitilarakentaminen ja Venäjän omaperusteinen asuntotuotanto paransivat.
- Vahva tilauskanta.
- Uusi hybridilaina (70 milj. euroa) laskettiin liikkelle.
- Deliver 2014 -ohjelma aloitettiin.

- Merkittävät katsauskauden jälkeiset tapahtumat:
  - Uusi johto (toimitusjohtaja ja talousjohtaja)
  - Yt-neuvottelut (500 henkilötyövuotta)

© LEMMINKÄINEN

Q1 avainluvut

Avainluvut, IFRS		Q1/ 2014	Q1/ 2013	Muutos	1-12/2013
Liikevaihto	M€	321,5	306,4	15,1	2 218,2
Käyttökate	M€	-10,8	-32,4	21,6	-45,5[1)]
Liikevoitto	M€	-17,0	-38,2	21,2	-90,9[1)]
% liikevaihdosta	%	-5,3	-12,5		-4,1
Tulos ennen veroja	M€	-24,1	-43,2	19,1	-117,5[1)]
Tulos/osake	€	-1,10	-1,72	0,62	-5,06[2)]
Liiketoiminnan kassavirta	M€	-102,2	-24,4	-77,8	8,3

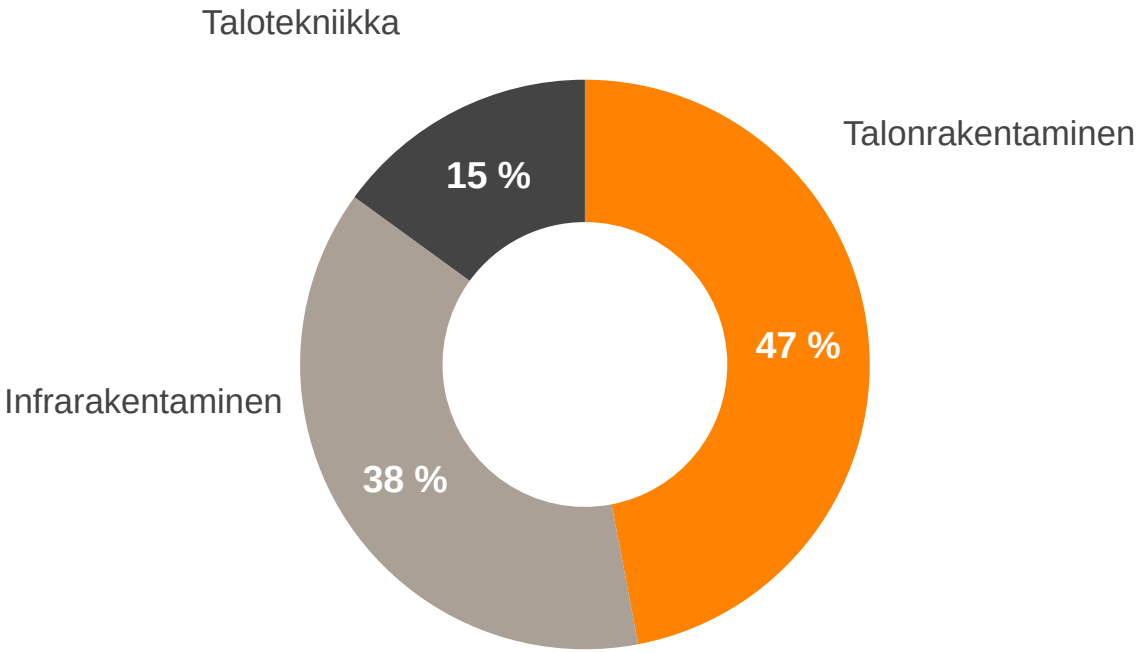
1) Sisältää kertaerät: Käräjäoikeuden päätös asfalttikartellin vahingonkorvauksista 65,6 milj. euroa sekä pääosin liikekiinteistöjen arvonalentumiskirjauksia 20,1 milj.euroa
2) Sisältää kertaerät: Käräjäoikeuden päätös asfalttikartellin vahingonkorvauksista -3,35 euroa/osake sekä pääosin liikekiinteistöjen arvonalentumiskirjauksia -1,03 euroa/osake

© LEMMINKÄINEN

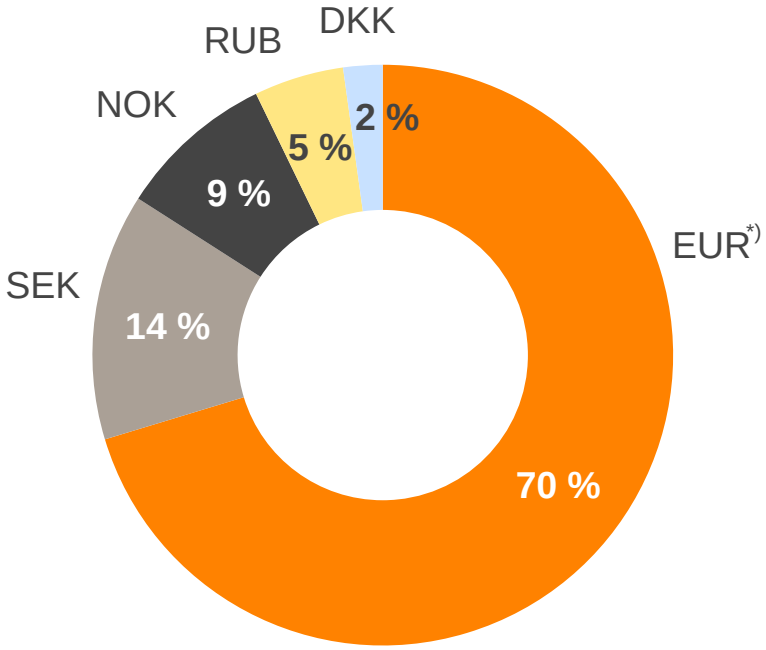
Valuuttakurssien muutokset heikensivät liikevaihtoa

Konsernin liikevaihto yhteensä Q1/2014: 322 milj. euroa (306)

Liikevaihto liiketoiminnoittain
Q1/2014

Liikevaihto valuutoittain
Q1/2014

Valuuttakurssimuutosten vaikutukset vertailukauteen nähden:

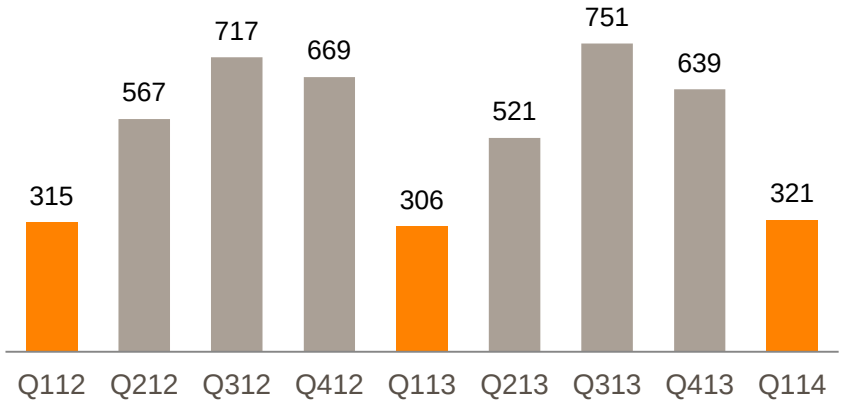
SEK: -1,8M€, NOK: -3,6 M€, RUB:-3,1 M€

*) Sis. Suomi, Viro, Latvia, Liettua

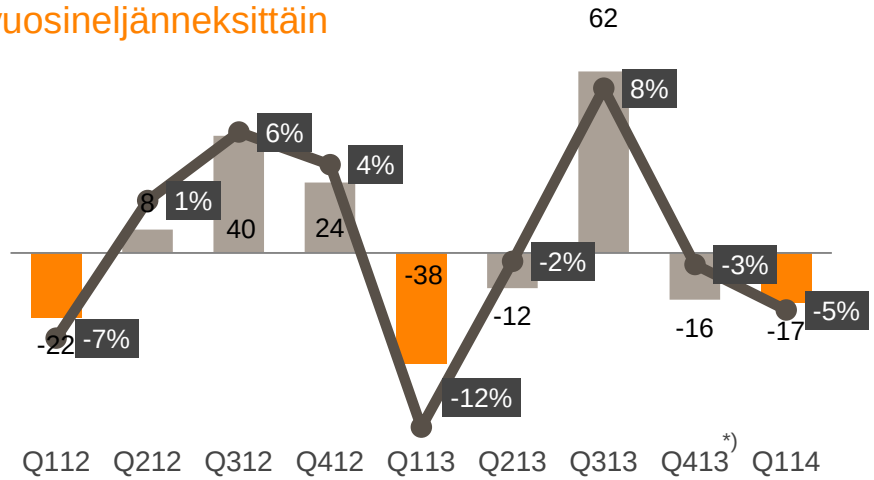
© LEMMINKÄINEN

Liikevaihto pysyi samalla tasolla, tappio pieneni

Liikevaihto vuosineljänneksittäin (milj. euroa)

Liikevoitto (milj. euroa) ja liikevoitto-% vuosineljänneksittäin

*) ei sisällä kertaeriä (85,7 M€)

Liikevaihto kasvoi 5 prosenttia

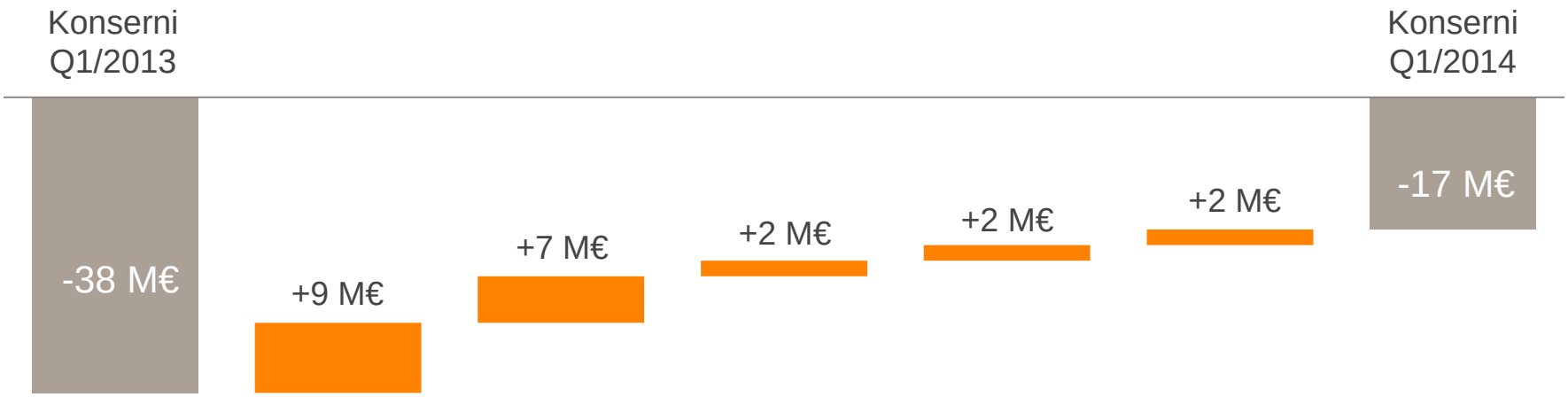
- Suuret infraprojektit Suomessa
- Leuto talvi aikaisti päällyskauden aloitusta
- Omaperusteinen asuntorakentaminen Venäjällä

Tappio pieneni 21 milj. euroa

- Infraprojektit Suomessa
- Vilkas toimitilarakentaminen Helsingissä ja omaperusteinen asuntorakentaminen Venäjällä
- Vähemmän kannattamattomia talonrakennusurakoita
- Tehostamistoimet

© LEMMINKÄINEN

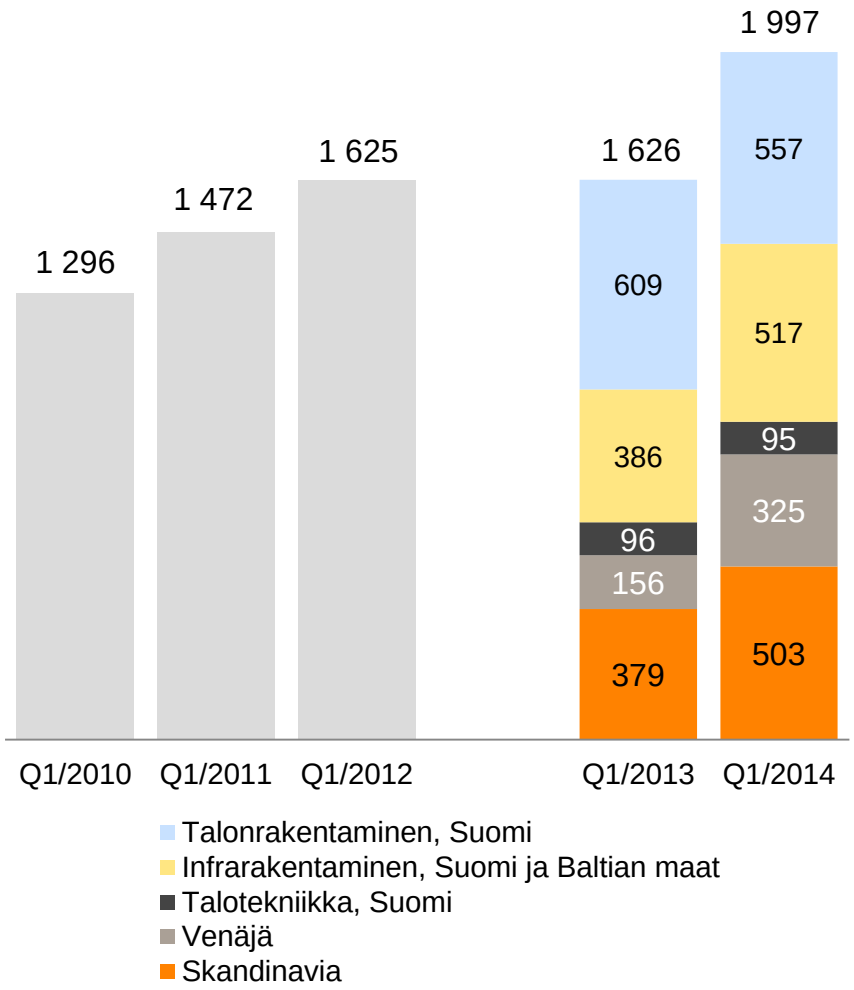
EBIT-silta Q1/2013 vs Q1/2014
Kaikki segmentit paransivat.

	Skandinavia	Infra-rakentaminen (Suomi ja Baltian maat)	Talon-rakentaminen (Suomi)	Talotekniikka (Suomi)	Venäjä
Toteutunut liikevoitto Q1/2014 (Q1/2013)	+ kausi-vaihteluista aiheutuvien kulujen leikkaaminen + tuotanto käynnissä leudon talven ansiosta	+ kaikki liiketoiminnot paransivat + suuria infraprojekteja Suomessa	+ toimitila-rakentaminen Helsingissä + vähemmän kannattamatonta urakointia	+ huolto ja ylläpito + myynnin ja asiakaspalvelun parantaminen	+ oma-perusteinen asuntorakentaminen
	-11,7 M€ (-20,8)	-6,3 M€ (-12,8)	6,1 M€ (4,1)	0,4 M€ (-1,4)	-1,4 M€ (-3,6)

© LEMMINKÄINEN

Tilauskanta kasvoi eniten Venäjän talonrakentamisessa ja Suomen infrarakentamisessa

Muutokset Q1/2013 vs Q1/2014:

Infrarakentaminen:

+ Projektit Suomessa ja Baltian maissa
+ Päällystys Norjassa ja Ruotsissa

Talonrakentaminen:

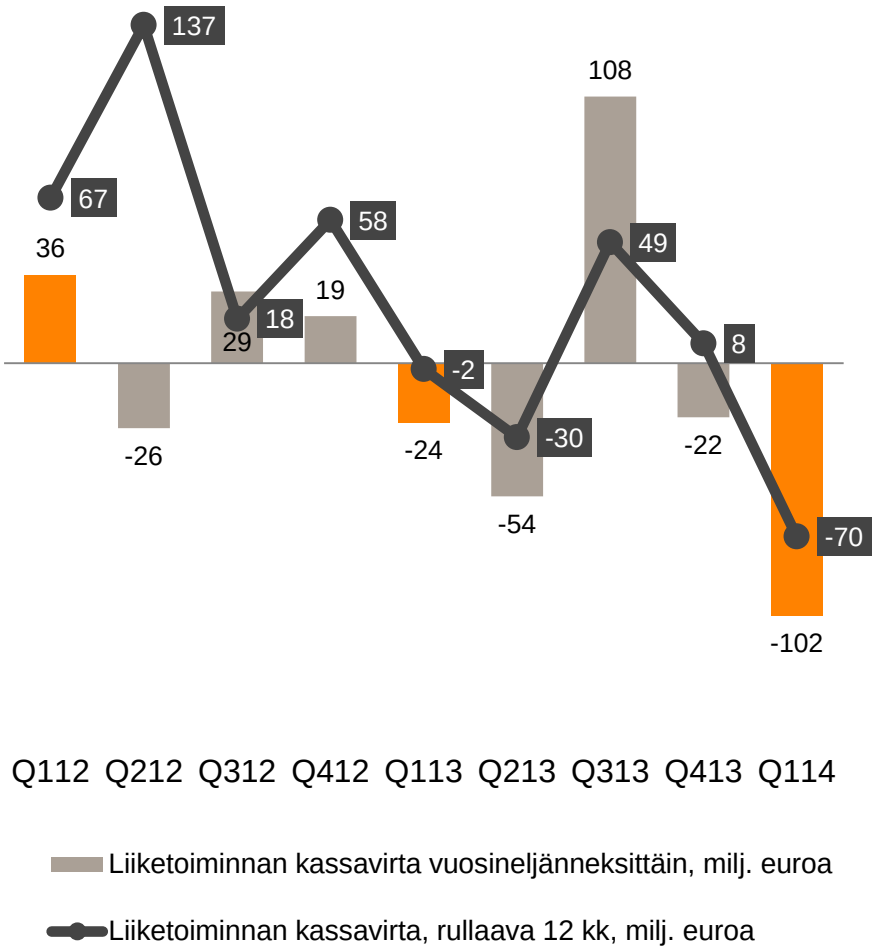
+ Asuntorakentaminen Venäjällä
+ Toimitilaurakointi Ruotsissa
- Urakointi Suomessa ja Venäjällä

© LEMMINKÄINEN

- Taloudellinen kehitys
- Tase, rahoitus ja kassavirta
- Näkymät ja ohjeistus
- Segmenttikatsaukset

Lemminkäinen

Q1/2014 kassavirta selvästi negatiivinen

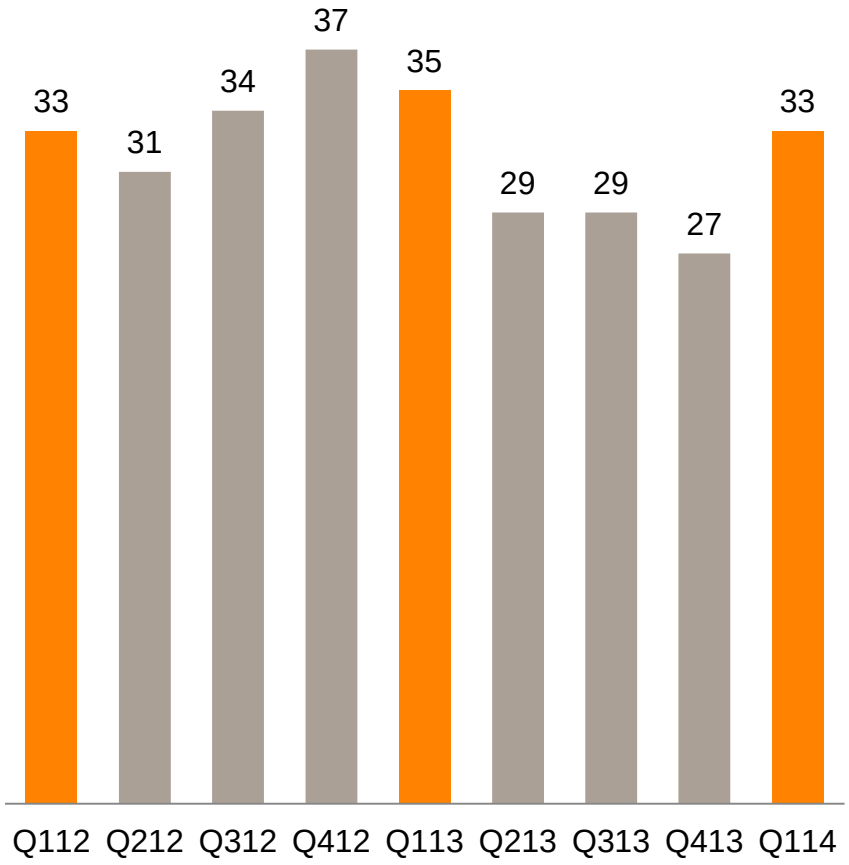
Muutoksia kassavirtaan aiheuttivat:

- Asfalttikartelliin liittyvät 60 milj. euron vahingonkorvaukset, jotka maksettiin tammikuussa 2014.
- Käynnissä oleva omaperusteinen asuntotuotanto sitoi pääomaa. Q1/2013 vs. Q1/2014: Suomi +224 asuntoa, Venäjä +538 asuntoa.

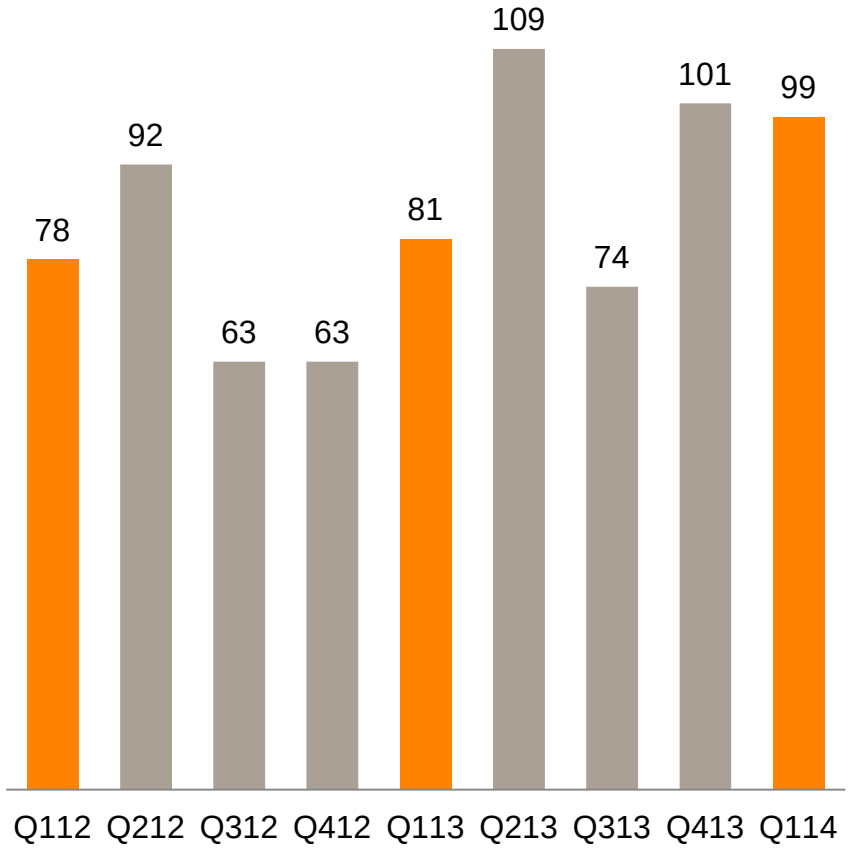
© LEMMINKÄINEN

Velkaantuneisuus kasvoi

Omavaraisuusaste, %

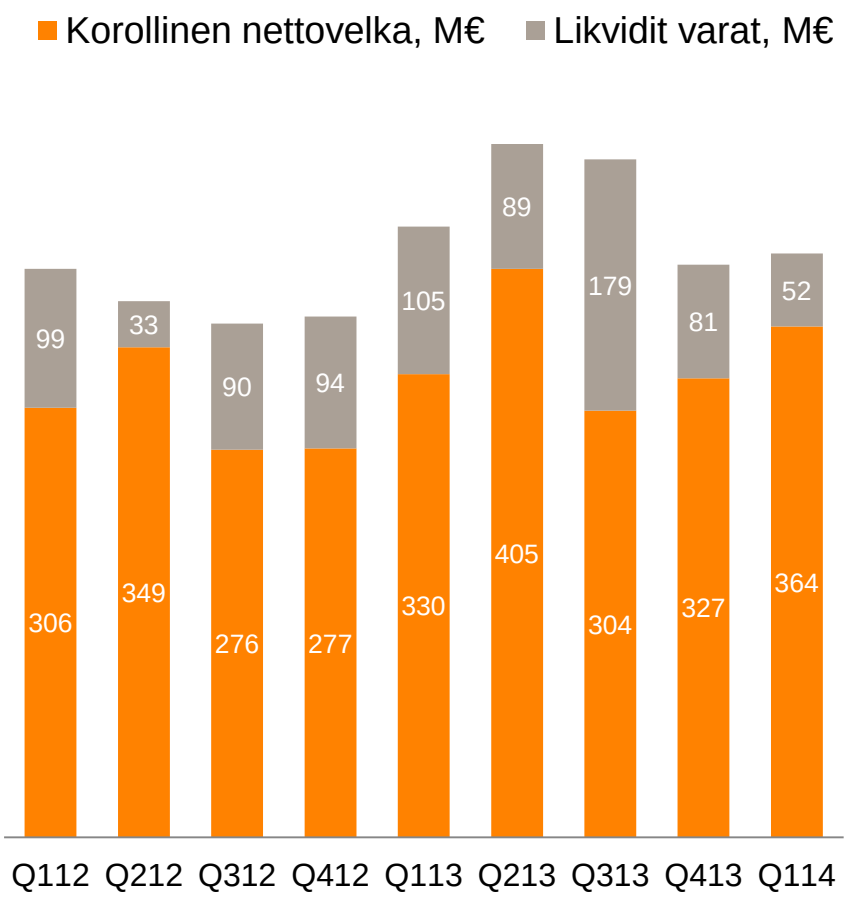
Nettovelkaantumisaste, %

Huom! Oma pääoma (368 M€) sisältää hybridilainoja 138 M€.

© LEMMINKÄINEN

Suurin osa korollisesta velasta on lyhytaikaista

*) Sisältää 75 M€ projektilainoja, jotka eivät tule yhtiön maksettavaksi. Uudelleenrahoitettava/erääntyvä lyhytaikainen velka 294 M€.

31.3.2014:

- Korollinen velka 416 milj. euroa, josta
  - 47 M€ (11%) pitkäaikaista
  - 369 M€*) (89%) lyhytaikaista

Nettorahoituskustannukset Q1/2014
7,1 milj. euroa (Q1/2013: 4,9 M€, 1-12/2013: 27 M€)

→ vuonna 2013 uusitut ja kasvaneet rahoituslimiittisopimukset

→ valuuttasuojauskustannukset

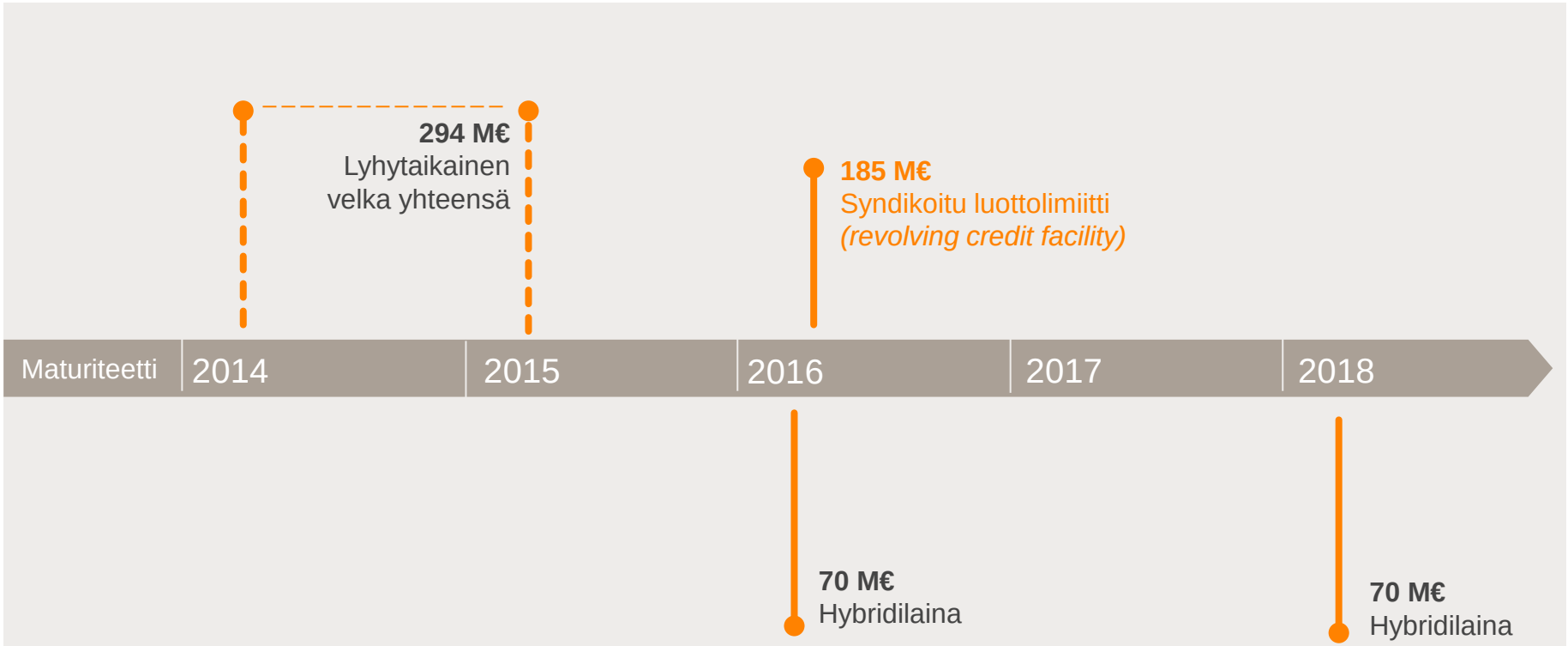
→ korollisen velan kasvu

→ korkojohdannaisten arvostus

Huom! Hybridilainan korkokulut vaikuttavat EPS:iin ja omaan pääomaan

© LEMMINKÄINEN

Rahoituksen maturiteetti

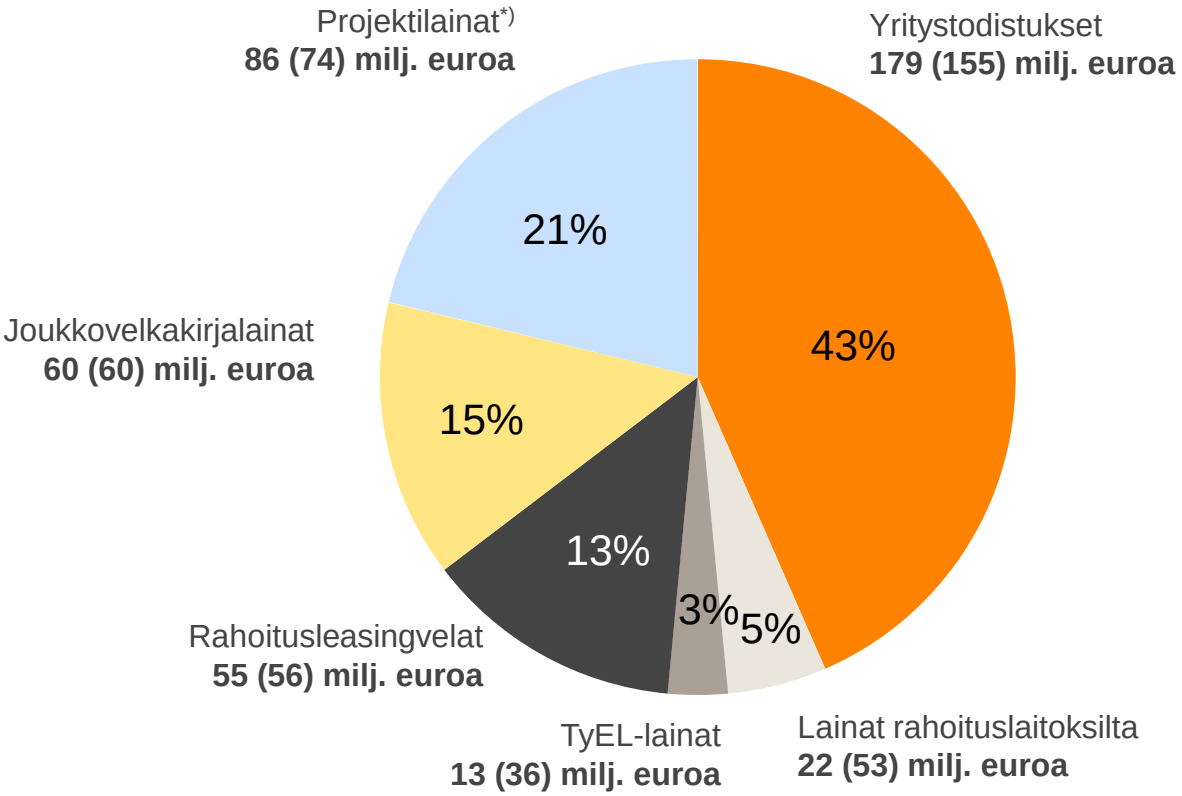

Lisäksi yhtiöllä on käyttämätöntä pitkäaikaista velkaa 47 milj. euroa (pääasiassa TyEL-lainoja ja rahoitusleasingvelkoja), jotka erääntyvät tasaisesti vuosien 2015–2018 aikana.

© LEMMINKÄINEN

Lähes puolet velkasalkusta on yritystodistuksia

Korollinen velka yhteensä 31.3.2014 oli 416 milj. euroa (435)

Käyttämättömiä luottolimiittejä 31.3.2014:

- Luottolimiittejä 185 milj. euroa (255)
- Tililimiittisopimuksia 51 milj. euroa (37)

') Projektilainojen kokonaissummasta 86 M€ (tasearvo) 75 M€ siirtyy asunto-osakkeiden ostajille.

© LEMMINKÄINEN

Asfalttikartelliin liittyvät vahingonkorvaukset

- Lemminkäinen kirjasi vahingonkorvauksista*) 66 milj. euroa kuluna Q4/2013 tulokseen.
- Yhtiö maksoi 60 milj. euroa tammikuussa 2014.
- 14 vahingonkorvauskannetta odottaa käsittelyn alkamista siihen asti, kunnes 39 päätöstä (annettu Q4/2013) ovat lainvoimaisia.
- Lemminkäinen on valittanut käräjäoikeuden päätöksestä. Yhtiöllä eri näkemys mm. vanhentumiseen ja arvonlisäveroon liittyvissä kysymyksissä.

* Sisältää korkokulut ja oikeudenkäyntikulut

© LEMMINKÄINEN

- Taloudellinen kehitys
- Tase, rahoitus ja kassavirta
- Näkymät ja ohjeistus
- Segmenttikatsaukset

Lemminkäinen

Markkinanäkymät

Lemminkäisen päämarkkina-alueet ja arviot rakentamisen volyymin muutoksista keskipitkällä aikavälillä.

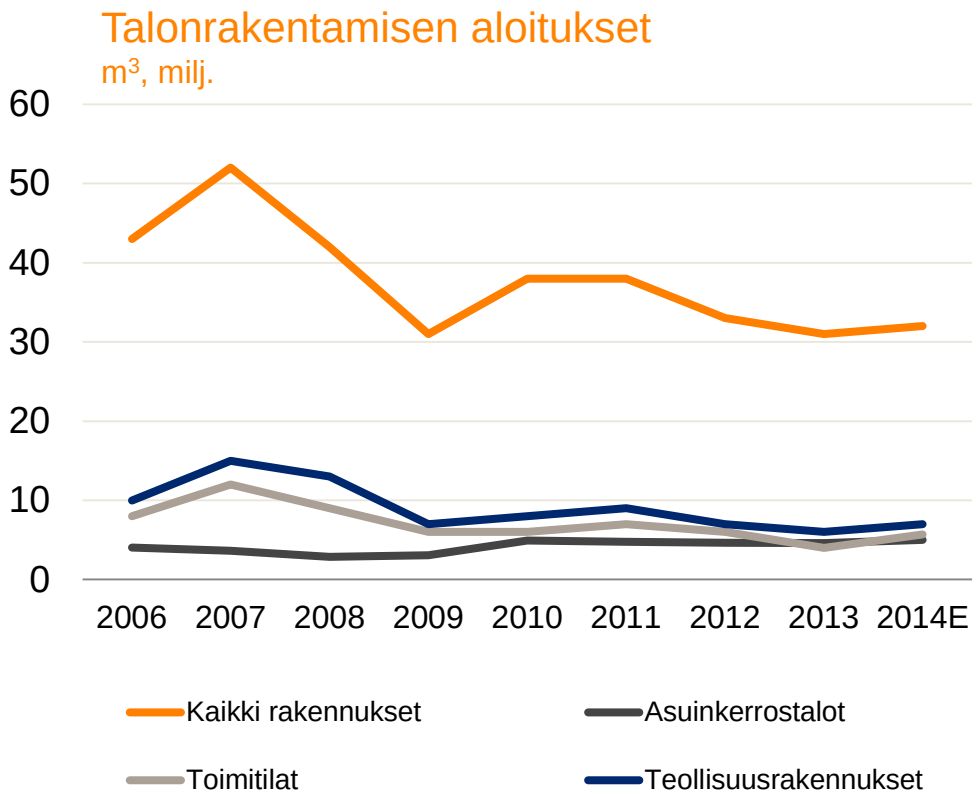
*) korkea taloudellinen/poliittinen riski

Lähde: Eurconstruct, yhtiön omat arviot

© LEMMINKÄINEN

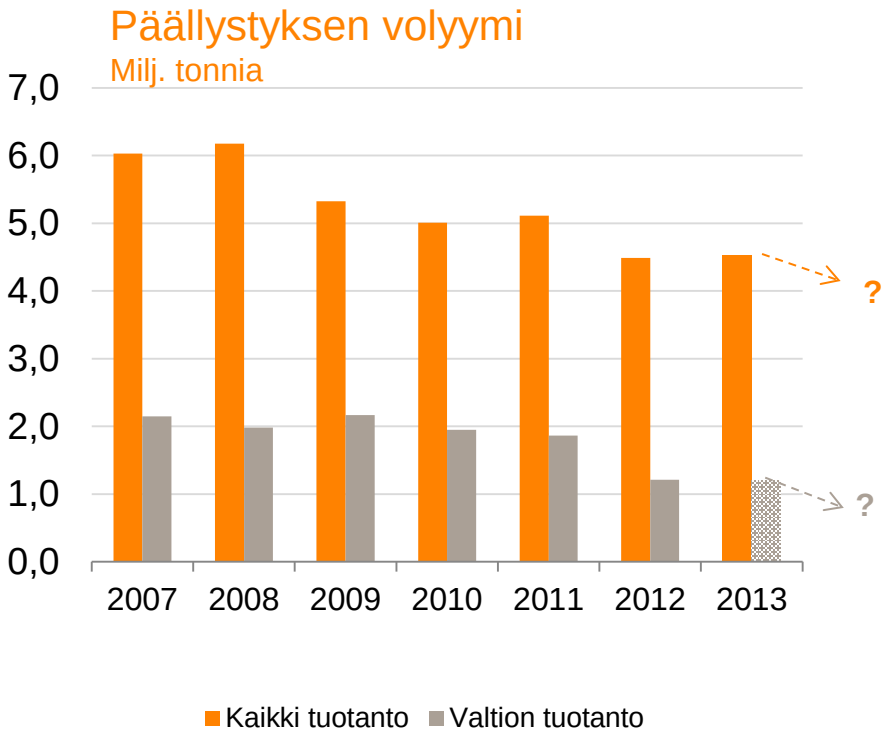
Suomessa markkinanäkymä heikko

Talonrakentamisen aloituksen ovat vähentyneet 40 % vuodesta 2007.

Lähde: Rakennusteollisuus

Hallituksen päätös leikata teiden kunnossapidosta (100 M€) tarkoittaa 400 päällystystonnin vähennystä.

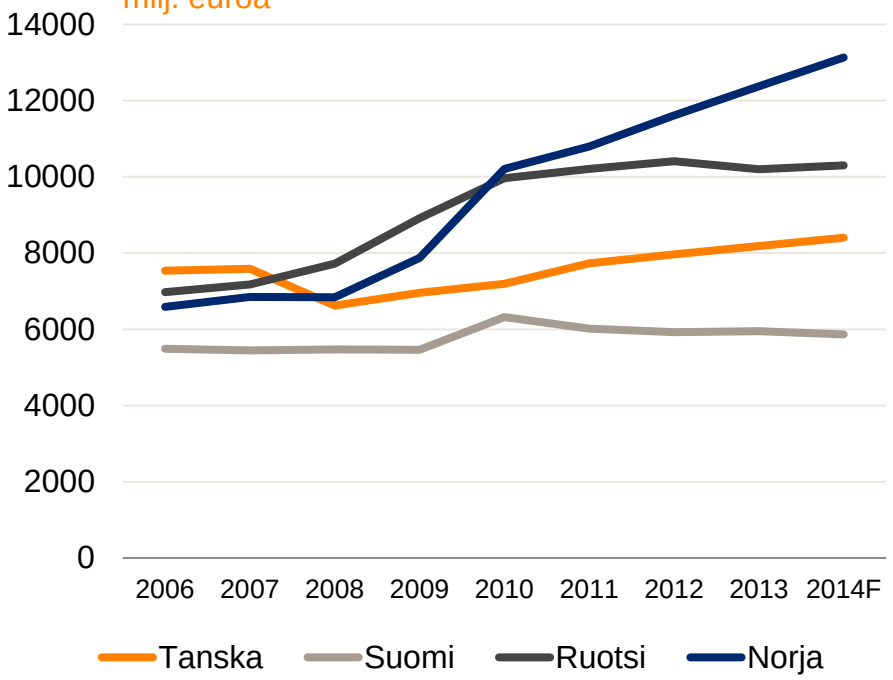
Lähde: Infra RY
Huom! Vuoden 2013 luku on alustava arvio.

© LEMMINKÄINEN

Skandinavian infrarakentaminen pysyy vahvana

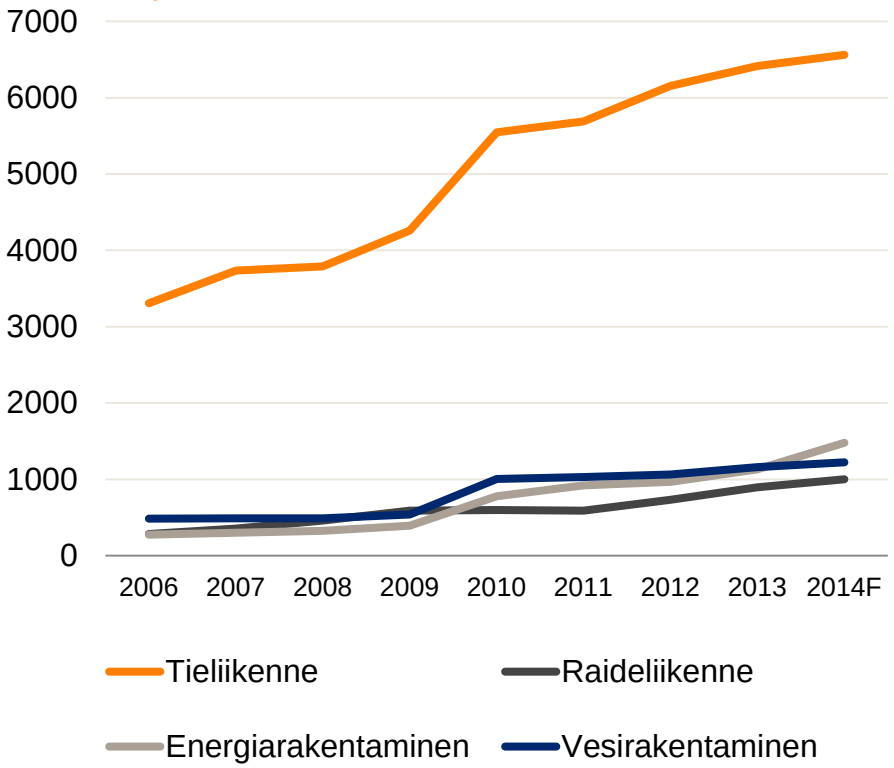
Skandinavia kasvaa Suomea nopeammin

Infrarakentamisen volyymi
milj. euroa

Norja investoi teihin

Infrarakentamisen jakautuminen Norjassa
Milj. euroa

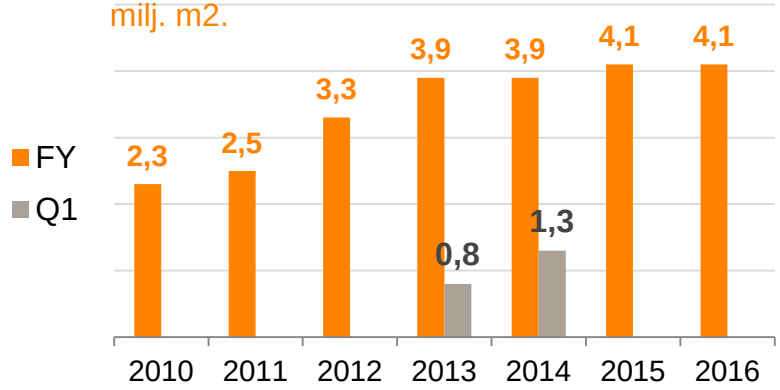
Lähde: Euroconstruct

© LEMMINKÄINEN

Ukrainan kriisi lisää epävarmuutta Venäjällä

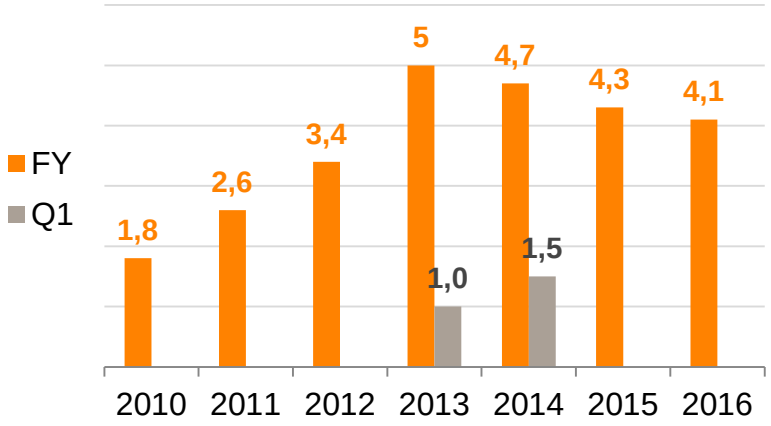
Asuntojen kysyntä (myynti) Pietarissa

milj. m2.

Uudet asuntoaloitukset Pietarissa

milj. m2

Lähde – Konsulttiyhtiö «Peterburgskaya nedvigimost'», oma arvio

- Tilanne ei ole vielä vaikuttanut asuntojen kysyntään
- Sekä myynti että aloitukset kasvoivat Q1/2014 vs Q1/2013.
- Asuntoaloitusten ennakoitu lasku vuosina 2014–2016 johtuu alan syklisyydestä (ei taloudellisista tai poliittisista syistä).

- Asuntolainojen korkojen nousu vaikuttaisi todennäköisesti asuntojen kysyntään.
- Heikko rupla heikentää konsernin euromääräistä liikevaihtoa ja liikevoittoa sekä nostaa suojauskustannuksia.

© LEMMINKÄINEN

Deliver 2014 -ohjelma aloitettu suunnanmuutoksen varmistamiseksi

Tavoitteet:

- Varmistaa vuoden 2014 tulostavoitteiden saavuttaminen
- Liiketoimintojen vahvistaminen
- Kilpailukyvyn parantaminen
- Riskienhallinnan kehittäminen
- Arviolta 30 M€:n säästöt vuositasolla (10 M€ vuonna 2014)

Rakenne

© LEMMINKÄINEN

Yhteenveto

- Q1/2014 tappiot pienemmät kuin vertailukaudella – tulos silti negatiivinen.
- Vahva tilauskanta.
- Toimintaympäristön riskit kasvaneet.
- Huomio taseen, rahoituksen ja kassavirran parantamisessa.
- Deliver 2014 -ohjelman onnistuminen on välttämätöntä pysyvän suunnanmuutoksen saavuttamiseksi.

© LEMMINKÄINEN

Ohjeistus vuodelle 2014

Lemminkäinen arvioi, että vuonna 2014 liikevaihto jää hieman edellisvuoden tasosta, mutta vuoden 2014 liikevoitto paranee selvästi vuoden 2013 liikevoitosta.

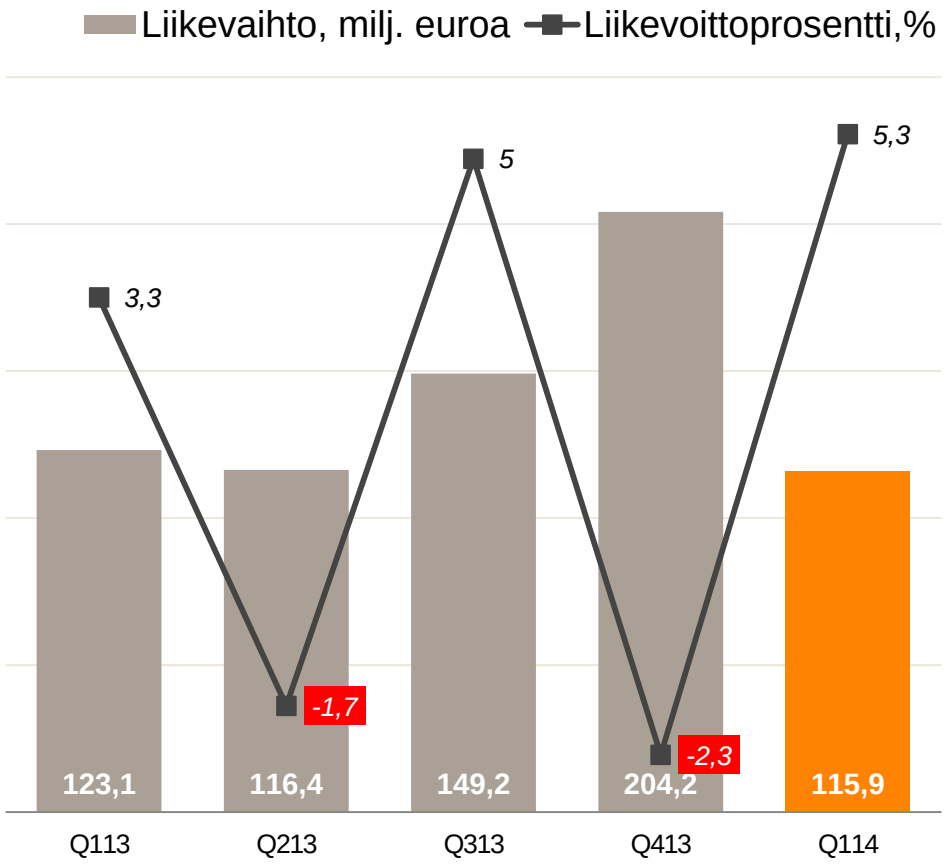
Tässä tapauksessa, asfalttikartelleihin liittyviä vahingonkorvauksia (65,6 milj. euroa) ja alaskirjauksia (20,1 milj. euroa) ei huomioida vuoden 2013 liikevoitossa.

© LEMMINKÄINEN

- Taloudellinen kehitys
- Tase, rahoitus ja kassavirta
- Näkymät ja ohjeistus
- Segmenttikatsaukset

Lemminkäinen

Talonrakentaminen, Suomi

1-12/2013

Liikevaihto 593 milj. euroa
Liikevoitto 5 milj. euroa
Liikevoitto-% 0,8

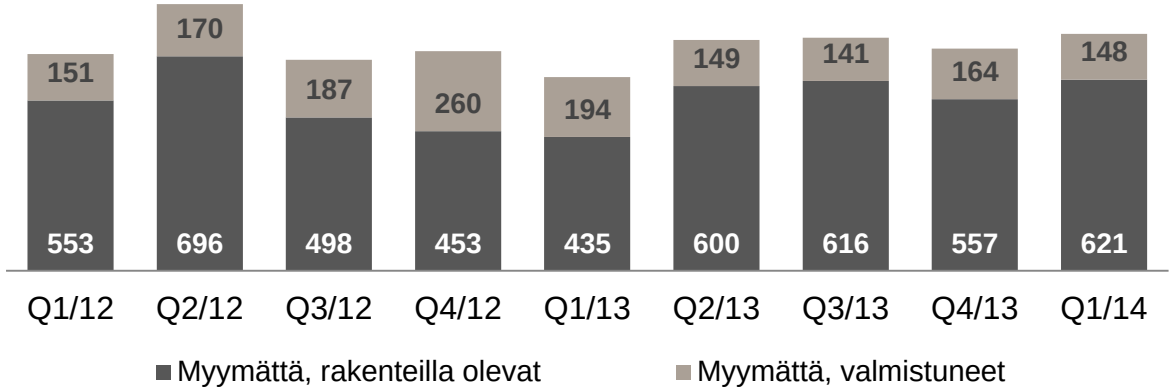
Q1/2014

- Tulos parani:
  - Vilkas toimitilarakentaminen pääkaupunkiseudulla
  - Vähemmän kannattamatonta urakointia
  - Tehostamistoimet
- Asuntomyynti sujui hyvin.
- Tilauskanta katsauskauden lopulla 557 M€ (609). Uudet tilaukset Q1:llä 95 M€.

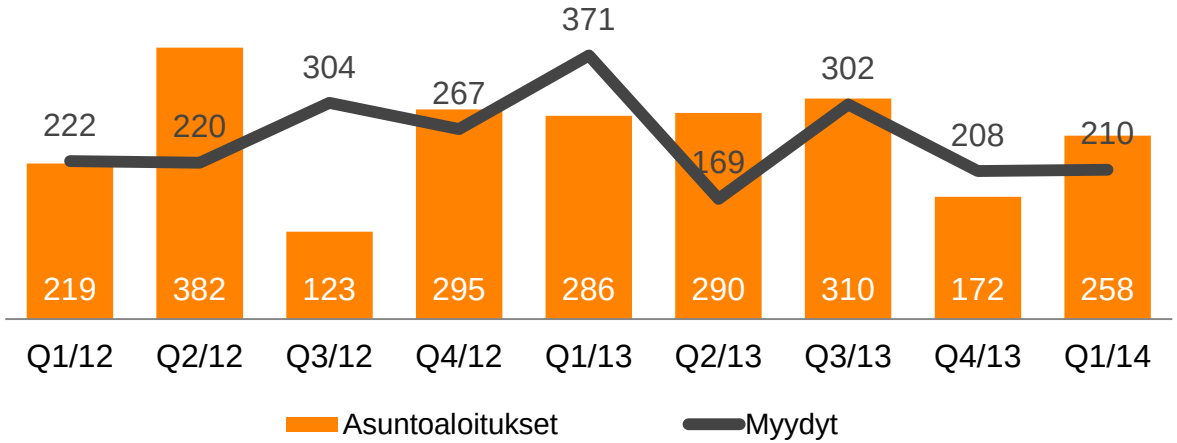
© LEMMINKÄINEN

Asuntomyynti Suomessa sujui hyvin, valmiiden myymättömien asuntojen määrä väheni

Myymättömät asunnot katsauskauden lopulla, kpl

Asuntoaloitukset ja myydyt asunnot katsauskauden aikana, kpl

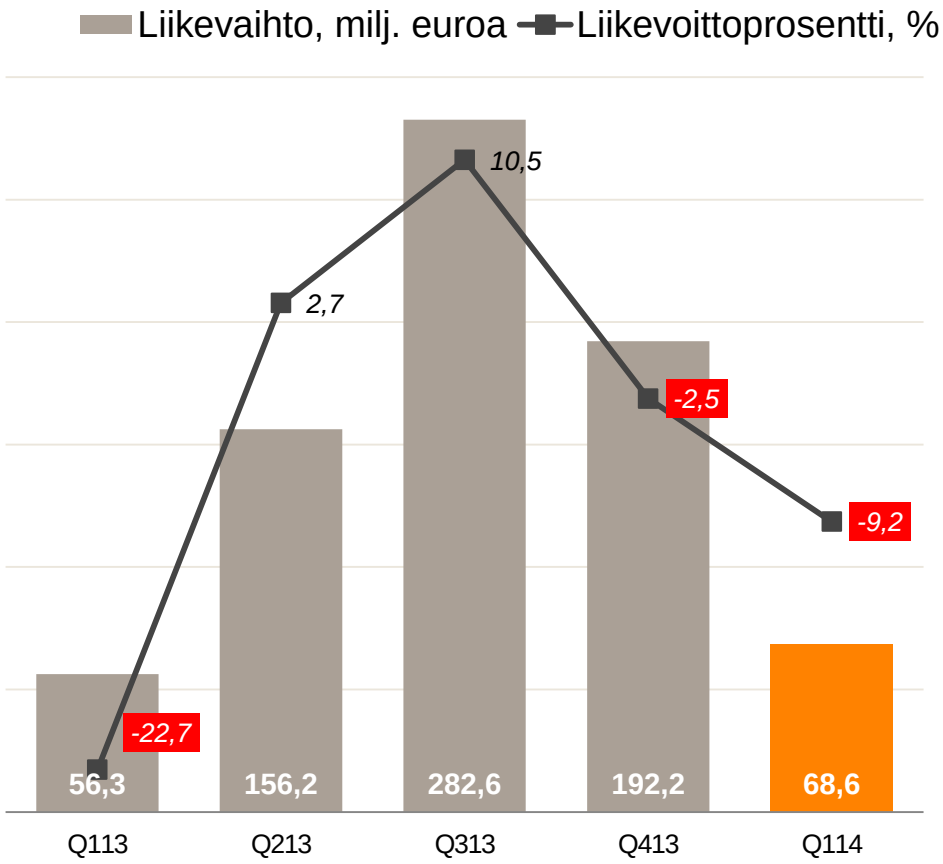

Q1/2014

- Myytyjä asuntoja 210 (Huom! veromuutokset vilkastuttivat myyntiä vertailukaudella)
- 17 % myytiin sijoittajille
- Tonttivaranto katsauskauden lopulla oli 109 M€ (100)
- Lemminkäinen arvioi, että vuonna 2014 asuntoaloitukset laskevat edellisvuodesta (vuonna 2013: 1 058 kpl)

© LEMMINKÄINEN

Infrarakentaminen, Suomi ja Baltian maat

1-12/2013

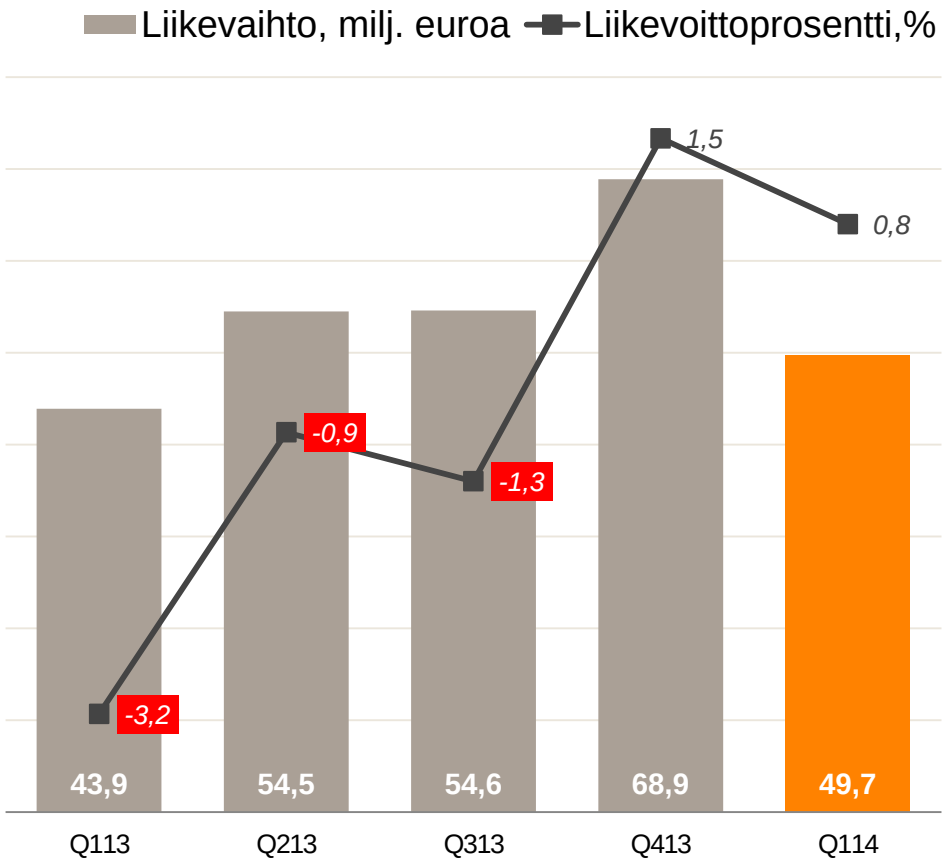
Liikevaihto 687 M€
Liikevoitto 16 M€
Liikevoitto-% 2,4

Q1/2014

- Liikevaihto kasvoi ja tappio oli vertailukautta pienempi
- Tuloskehitystä tukivat vuoden 2013 toisella vuosipuoliskolla käynnistetyt suuret infrahankkeet (Tampereen Rantaväylä, Länsimetro).
- Kausivaihtelusta aiheutuvat kustannukset pienentyneet
- Panoskustannukset kohtuullisella tasolla.
- Tilauskanta katsauskauden lopulla 517 M€ (386). Uudet tilaukset Q1:llä 78 M€.

© LEMMINKÄINEN

Talotekniikka, Suomi

1-12/2013

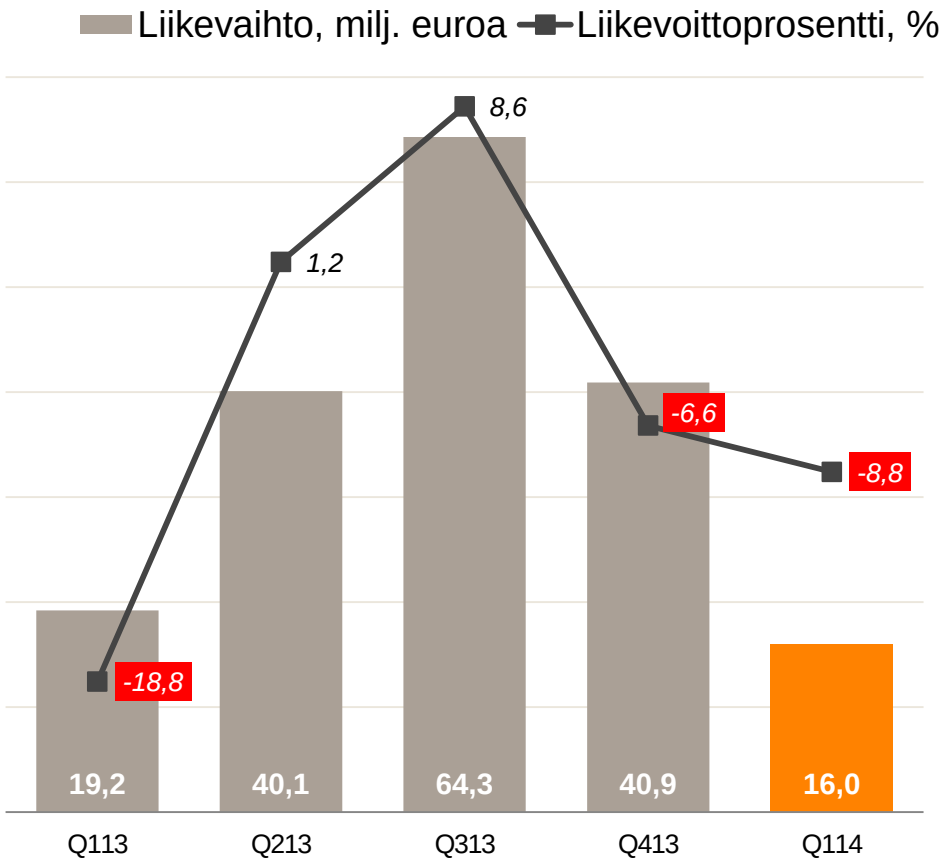
Liikevaihto 222 M€
Liikevoitto -1,6 M€
Liikevoitto-% -0,7

Q1/2014

- Tehostamistoimet parantaneet kannattavuutta:
  - Henkilöstövähennykset, toimipisteiden sulkemiset/yhdistämiset sekä organisaatiorakenteiden selkeyttäminen
- Huomiota on kiinnitetty erityisesti myynnin tehokkuuden ja asiakaspalvelun parantamiseen.
- Tilauskanta katsauskauden lopulla 95 M€ (96). Uudet tilaukset Q1:llä 43 M€.

© LEMMINKÄINEN

Venäjä

1-12/2013

Liikevaihto 165 M€
Liikevoitto -0,3 M€
Liikevoitto-% -0,2

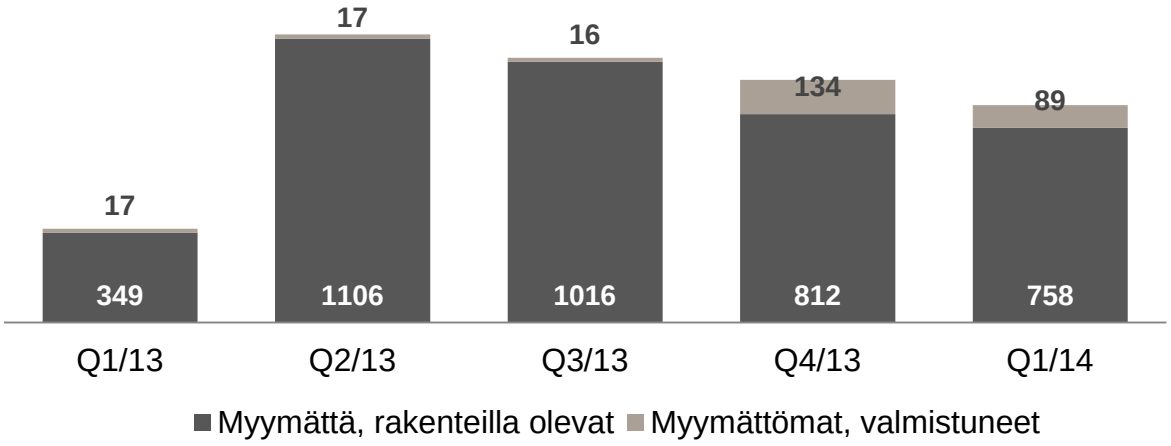
Q1/2014

- Valuuttakurssivaikutus liikevaihtoon -3,1 M€ vertailukauteen nähden.
- Omaperusteinen asuntotuotanto paransi kannattavuutta.
- 99 myytyä asuntoa, muutamia toimitiloja ja pysäköintipaikkoja. Asuntojen keskimääräinen myyntihinta noin 2 700 €/m2.
- Infrarakentaminen vertailukautta vilkkaampaa.
- Tilauskanta katsauskauden lopulla 325M€ (156). Uudet tilaukset Q1:llä 33 M€.

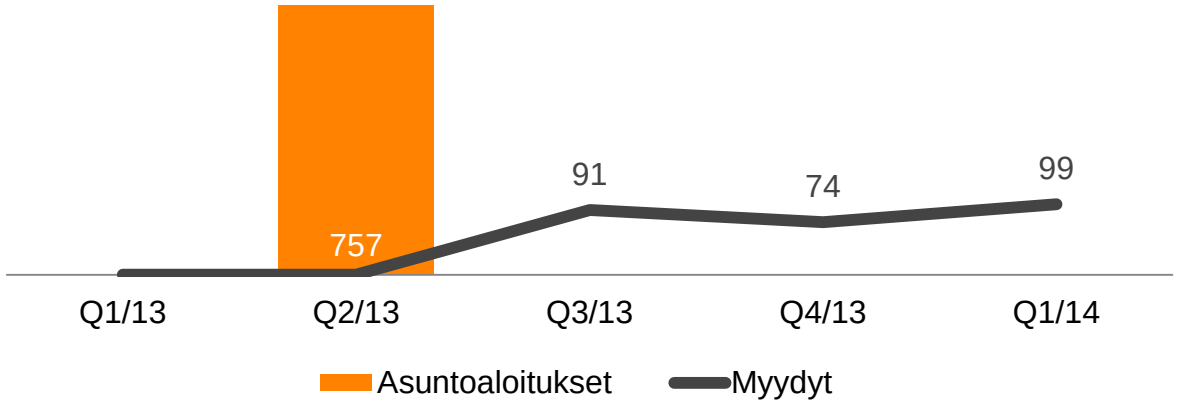
© LEMMINKÄINEN

Pietarissa asuntomyynti sujunut suunnitelmien mukaan

Myymättömät asunnot katsauskauden lopussa, kpl

Asuntoaloitukset ja myydyt asunnot katsauskauden aikana, kpl

Q1/2014

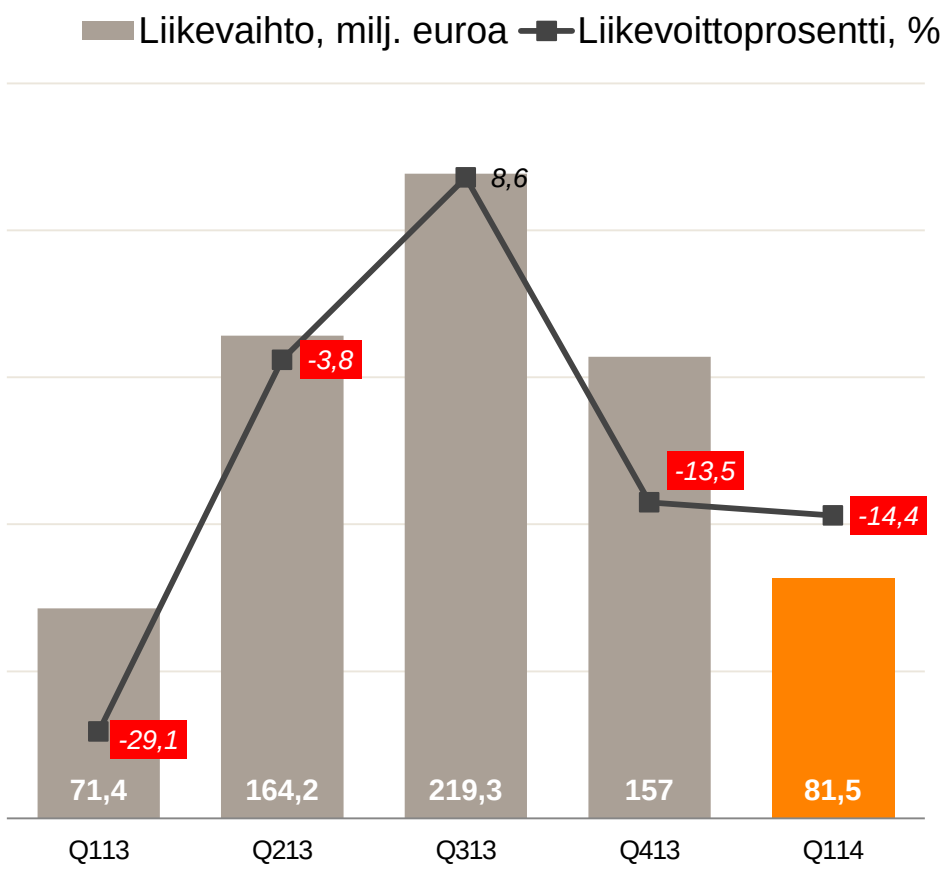
- 99 myytyä asuntoa
- Keskimääräinen myyntihinta 2 700 €/m2.
- Kolmasosa Lemminkäisen asiakkaista rahoittaa oston asuntolainalla.
- Vaihtoehtoja kuluttajamyynnille selvitetään aktiivisesti.

Markkinatilanne Pietarissa (Q1/2013 vs. Q1/2014):

- Asuntojen hinnat nousseet 3,4 % (uudet asunnot)
- Asuntoaloitukset +40 %
- Myynti +64 %

© LEMMINKÄINEN

Skandinavia

1-12/2013

Liikevaihto 612 M€
Liikevoitto -29 M€
Liikevoitto-% -4,8

Q1/2014

- Valuuttakurssivaikutus liikevaihtoon -5,5 milj. euroa vertailukauteen nähden.
- Vertailukautta pienempi tappio
  - Kausivaihteluista aiheutuneet kustannukset selvästi pienemmät.
  - Päällystyskausi alkoi aikaisemmin Tanskassa ja Etelä-Norjassa.
- Hyvä tilauskanta päällystyksessä etenkin Norjassa ja Ruotsissa.
- Ruotsissa käynnissä vähemmän infraprojekteja. Talonrakentaminen sujuu hyvin.
- Tilauskanta katsauskauden lopulla 503 M€ (379). Uudet tilaukset Q1:llä 197 M€.

© LEMMINKÄINEN

Lemminkäinen

www.lemminkainen.com